

Eesti Konjunkturiinstituut

Estonian Institute of Economic Research

**Saaremaa ooperipäevade
majandusliku mõju hinnang
(19.–28.7.2018)**

Tallinn

September 2018

Tellijaja: SA Eesti Kontsert

Projektgrupi koosseis: Bruno Pulver, Ülo Mattheus, Marje Josing
Andmesisestus: Viivika Savina, Sirje Randrüt

Eesti Konjunkturiinstituut

Rävala 6 19080 Tallinn

Tel 668 1242

E-post eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

© Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Lühülevaade Saaremaa ooperipäevadest.....	5
2. Ettevõtete hinnangud Saaremaa ooperipäevade majandusliku olulisuse kohta.....	8
3. Küllastajate hinnangud Saaremaa ooperipäevade ja tehtud kulutuste kohta	14
4. Saaremaa ooperipäevade majanduslik mõju	19
Kokkuvõte	21

Sissejuhatus

Eestis toimub igal aastal sadu kultuuriüritusi ja festivale, mis lisaks kohaliku elu rikastamisele ja meelelahutuse pakkumisele omavad mõju ka piirkonna majandusele. Nende ürituste korraldamine tõstab toimumiskoha tuntust, soodustab turismi ja toob otsest kasu piirkonna ettevõtjatele.

Kultuuriürituste majanduslik mõju regioonile on suurem kui sageli esmapilgul osatakse hinnata. Mujal maailmas viimase kolmekümne aasta vältel teostatud uuringud on näidanud, et esmasele mõjule järgneb veel hulk järelmõjusid, mis jäävad kestma peale ürituse toimumist.

Paljud kohalikud omavalitsused alles hakkavad mõistma kultuuriürituste majanduslikku tähtsust ja mõtestama oma rolli ürituste ligimeelitamisel piirkonda ning toetusmehhanismide vajalikkust.

Käesolev uuring hindab 19.07-28.07.2018 toimunud Saaremaa ooperipäevade majanduslikku mõju. Vaadeldakse nii ürituste küllastajate kulutustest tulenevat otsest mõju kui ka ürituse kaudset mõju koostööpartneritele ja teenusepakkujatele vastavalt nende hinnangule.

Uuringu raames viidi läbi kaks küsitlust, festivalil osalenud küllastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete ning piirkonna ettevõtete ja ürituse koostööpartnerite küsitlus.

1. Lühülevaade Saaremaa ooperipäevadest

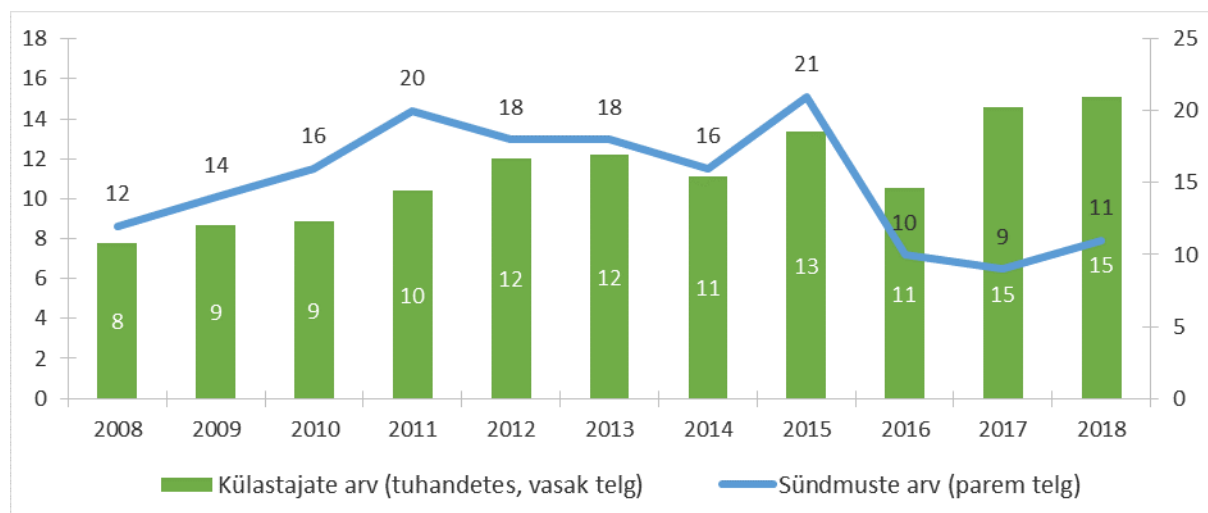
Saaremaa ooperipäevad:

- Esmakordselt 2008. aastal (festivali eelkäija Kuressaare ooperipäevad aastatel 1999–2007)
- 2018. aastal toimusid Kuressaares 19.–28. juulil
- 2018. aastal 15 tuhat külastajat, toimus üksteist etendust ja kontserti

2018. aasta Saaremaa ooperipäevad toimusid Kuressaares 19.-28. juulil. Kavas oli üksteist etendust ja kontserti, sealhulgas tegutses kesköösalong „Opera Royal“, mis lahutas publiku meelt kolme hilisõhtuse kontserdiga. „Saaremaa ooperipäevad“ toimusid selle nime all juba üheteistkümnendat korda ja korraldajate hinnanal on sellest saanud Baltimaade populaarseim ooperifestival. Saaremaa ooperipäevad on aastate jooksul võõrustanud tuntud ja tunnustatud teatreid, kelle hulgas on Moskva Helikon Opera, Peterburi Maria Teater, Läti rahvusoper ja -ballett, Leedu Ooperi- ja Balletiteater jt.

Festivali korraldamist (Kuressaare ooperipäevade nime all) alustas 1999. aastal Saaremaa Muusikahariduse SA. Algaastail külastas festivali 3-5 päeva jooksul keskmiselt 2–4 tuhat inimest, peamiselt eestlased, kuid ka soomlased, rootslased, lätlased ja sakslased. Piletitulu saadi algaastatel, olenevalt müügi edukusest 25–50 tuhat eurot. Keskmiselt toimus igal aastal 3–5 etendust või kontserti, töötajaid palgati festivali perioodiks kuni 23 inimest.

Alates 2008. aastast korraldab festivali Eesti Kontsert ja see kannab „Saaremaa ooperipäevade“ nime. Saaremaa ooperipäevad on kasvanud aasta-aastalt aina olulisema tähtsusega ooperifestivaliks kogu Läänemere regioonis ning saavutanud keskse koha Saaremaa kultuuri- ja turismielus.

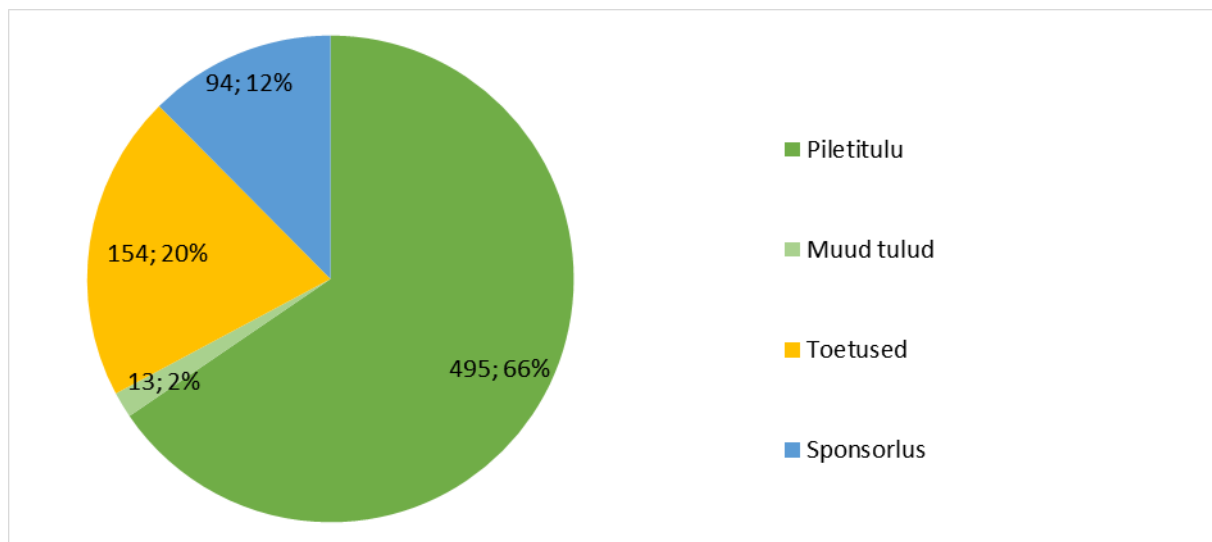
Joonis 1.1. Saaremaa ooperipäevade külastajate ja sündmuste arv aastatel 2008–2018

Ooperipäevi külastas 2018. aastal kokku 15 tuhat inimest. Aastatel 2008–2010 oli külastajate arv alla 10 tuhande, 2011–2016 jäi vahemikku 10,4–13,4 tuhat ja on viimasel kahel aastal olnud läbi aegade suurim (joonis 1.1).

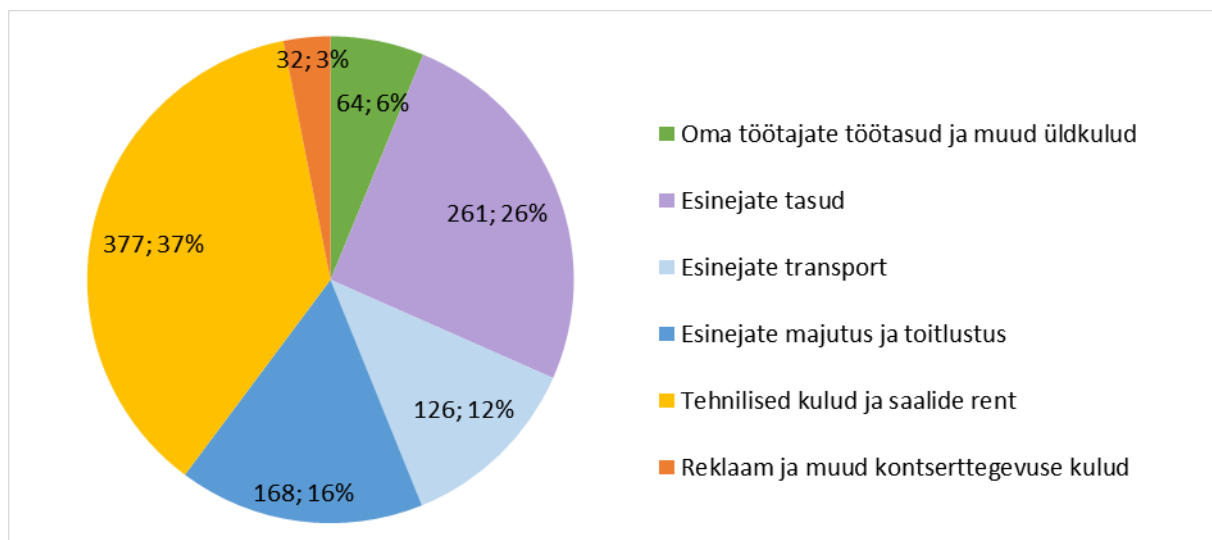
Ooperipäevade põhiline esinemislava asub Kuressaare keskaegses piiskopilinnuses, mille hoovi püstitatakse festivali ajaks 2000-kohaline hiigeltelk – Kuressaare lossi ooperimaja. Kuressaare piiskopilinnus on rahvusvaheliselt tuntud turismiobjekt Lääne-Eestis ja linnusehoov on oma akustiliste omaduste

poolest suurepärase koht ooperietenduste ettekandmiseks. Asukohta ja esmaklassilise programmi tõttu on Saaremaa ooperipäevad eksootiline ja oodatud festival ning korraldajad kinnitavad, et 50% piletitest ostetakse ära juba programmi avalikustamisel aasta aega enne etendusi.

Festivalil osales 2018. aastal kaks välismaist ooperiteatrit – Shanghai ooperiteater ja Ungari Riigiooper. Neist esimene tuli välja kolme etendusega, milleks olid Georges Bizet ooper „Carmen“, „Tantsugala“ nime kandev tantsuetendus ja Wen Deqing'i kaasaegne ooper „Riskantne mäng“. Ungari Riigiooperi etendamisel olid laval Wolfgang Amadeus Mozarti „Figaro pulm“, Giuseppe Verdi „Traviata“ ja Johann Straussi „Mustlasparun“. „Alexela ooperigala“ nime all andsid mõlema teatri solistid ka eraldi kontserdi ooperiklassikast ning kolmel õhtul tegutses keskösalong „Opera Royal“.

Joonis 1.2. Saaremaa ooperipäevade eelarvetulud 2018. aastal (tuhandetes eurodes ja %)

Joonis 1.3. Saaremaa ooperipäevade eelarvekulud 2018. aastal (tuhandetes eurodes ja %)

Saaremaa ooperipäevade eelarvetulud olid 2018. aastal 756 tuhat eurot ja kulud 1028 tuhat eurot. Negatiivne tulem -272 tuhat eurot kaetakse Eesti Kontserdi kontserttegevuse eelarvest. Kaks kolmandikku (66%) ooperipäevade eelarvetuludest pärinesid piletimüügist, mis tõi eelarvesse 465 tuhat eurot (joonis 1.2). Piletite hinnad etendustele ja kontserditele jäid valdavalt vahemikku 30–80 eurot, kõige kallimad olid piletid „Alexela ooperigalale“, kus need olid 90–150 eurot; samas koostöös Vanemuisega

valminud lasteoperile „Guugelmugelpunktkomm“ sai pileti soetada 8–12 euroga. Saadaval olid ka festivali-paketid – 2 piletit valitud etendusele ja majutus kahele (150 eurot) ning 2 piletit „Alexela ooperigalale“ ja majutus kahele (250 eurot).

Kolmandiku Saaremaa ooperipäevade eelarvest andsid toetused ja sponsorlus (vastavalt 20% ja 12%). Toetusid moodustasid eelarvest 154 tuhat eurot ja sponsorlus 94 tuhat eurot. Peamisteks toetajateks ja sponsoriteks olid 2018. aastal Kultuuriministeerium, Saaremaa Vallavalitsus, Alexela, K-projekt, Saaremaa Selver, Jazz pesulad, Balbiino, Prike ja Silberauto. Muud tulud, 13 tuhat eurot, moodustasid eelarvest 2%.

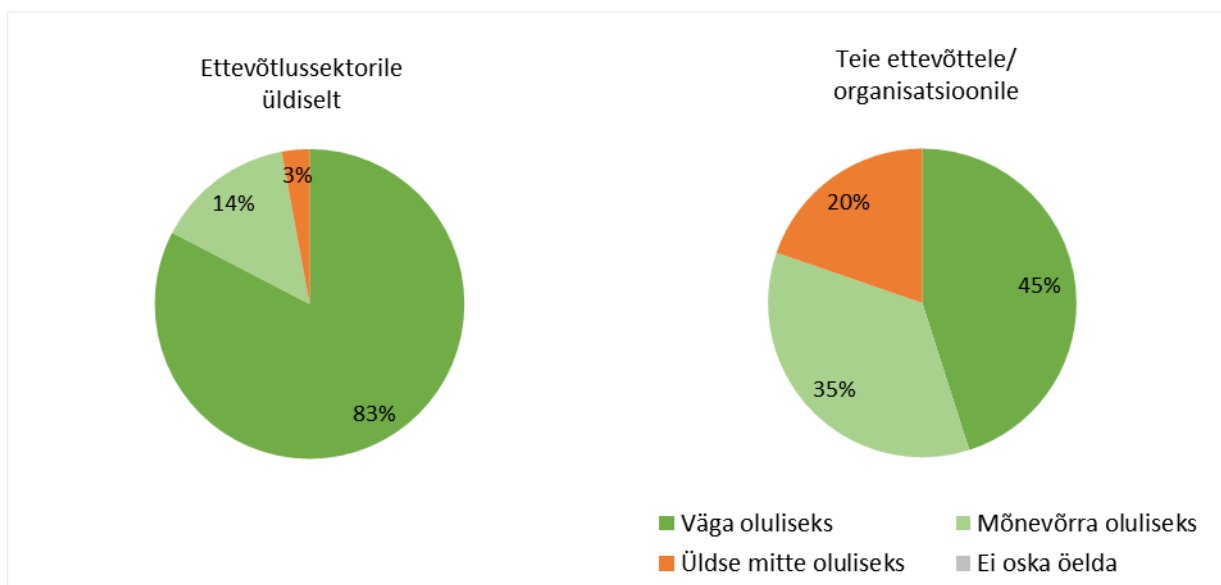
Enam kui kaks kolmandikku kuludest (37%) ehk 377 tuhat eurot, moodustasid tehnilised kulud ja saalide rent (joonis 1.3). Teine suurem kuluartikkel, 261 tuhat eurot, oli esinejate tasu, mis moodustas kuludest vastavalt 26%. Esinejate majutuse ja toitlustuse osa eelarves oli 16% (168 tuhat eurot), esinejate transport 12% (126 tuhat eurot), töötajate töötasud ja muud kulud 6% (64 tuhat eurot) ning reklaam ja muud kontserttegevuse kulud 3% (32 tuhat eurot).

Saaremaa ooperipäevi korraldavad igapäevaselt 9 inimest. Festivali kunstiline juht on Arne Mikk ja produtsent Kertu Orro. Piletimaalima vahendusel on alanud ka piletite müük 2019. aasta Saaremaa ooperipäevadele. 2019. aasta ooperipäevadel osaleb teiste hulgas Moskva Helicon-Opera, kes kolme muu etenduse kõrval toob maailma esiettekandele muusikalavastuse „Mister Georg Ots“. Piletid Moskva Helicon-Opera etendustele maksavad eelmüügis keskmiselt 70–90 eurot, ühele etendusele (Kurt Weill'i „Seitse surmapattu“) saab pileti ka 35 euroga.

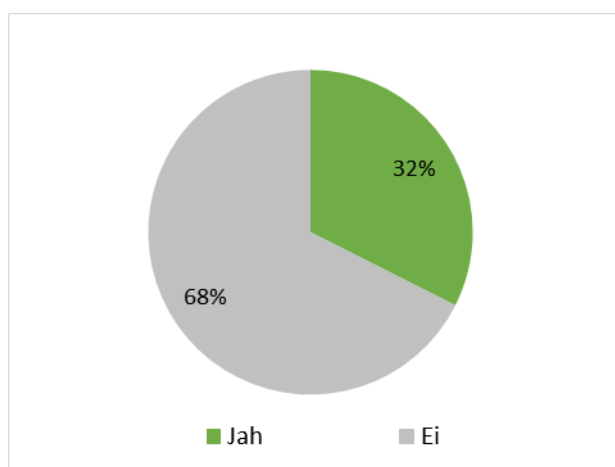
2. Ettevõtete hinnangud Saaremaa ooperipäevade majandusliku olulisuse kohta

Kultuurisündmuste ja festivalide majandusliku mõju hindamisel on ühe meetodina võimalik uurida ettevõtete ja organisatsioonide seisukohti ürituse kohta. Saaremaa ooperipäevade majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi ürituse korraldaja koostööpartnerite ja teenusepakkujate ning Saaremaa majutus, toitlustus ning teenindusettevõtete küsitlus. Üleskutse täita veebipõhine ankeet saadeti 350 ettevõttele ja organisatsioonile, laekus 74 vastust.

Ettevõtjail paluti esmalt hinnata festivali toimumise olulisust ettevõtlussektorile üldiselt. Vastanutest 83% hindasid ooperipäevade toimumist ettevõtlussektorile väga oluliseks ja 14% mõnevõrra oluliseks. 3% vastanuist ei pidanud ooperipäevi ettevõtlussektorile üldse oluliseks (joonis 2.1).

Joonis 2.1. Ettevõtete ja organisatsioonide hinnang Saaremaa ooperipäevade olulisusele (% vastanutest)

Joonis 2.2. Saaremaa ooperipäevadega koostööd tegevate ettevõtete ja organisatsioonide osakaal (% vastanutest)

Vastanutel paluti hinnata ka ooperipäevade olulisust nende ettevõtte/organisatsiooni seisukohast. Vastustest selgus, et 45% vastanutest pidas ooperipäevade toimumist nende ettevõtte/organisatsioonile väga oluliseks ja 35% mõnevõrra oluliseks. Üks viiendik vastanuist (20%) hindas ooperipäevi nende ettevõtte/organisatsiooni seisukohast üldse mitte oluliseks.

Tabel 2.1. Koostöö kordade arvu jagunemine (% vastanutest)

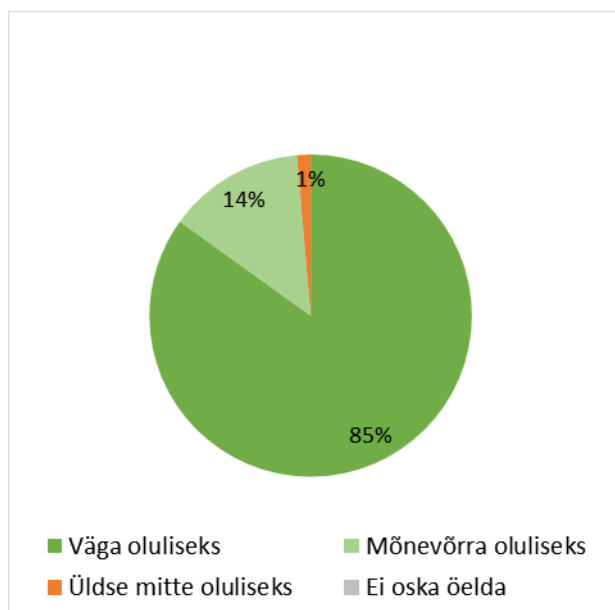
Koostöö kordade arv (aastad)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vastuste jagunemine (%)	11	16	5	5	5	0	0	5	5	43	5

Joonis 2.3. Tegurite olulisus koostöö tegemisel (% vastanutest, kes teevad Saaremaa ooperipäevadega koostööd)

Küsitlusega uuriti ka seda, kui suur on koostööpartnerite osakaal vastanutest ja kui kaua on koostööd tehtud. Tulemustest selgus, et koostööd ooperipäevadega tegi vastanuist ligi üks kolmandik (32%) (joonis 2.2). Keskmiselt tegid seotud ettevõtted ja organisatsioonid Saaremaa ooperipäevade korraldajaga koostööd 6,7 korda (st ligi seitsmel aastal), seejuures oli vastuste vahemik 1...11 ning veidi enam kui kümnendik (11%) tegi koostööd esmakordselt ja ligi pooled (48%) on olnud koostööpartnerid festivali algusaastatest alates (tabel 2.1).

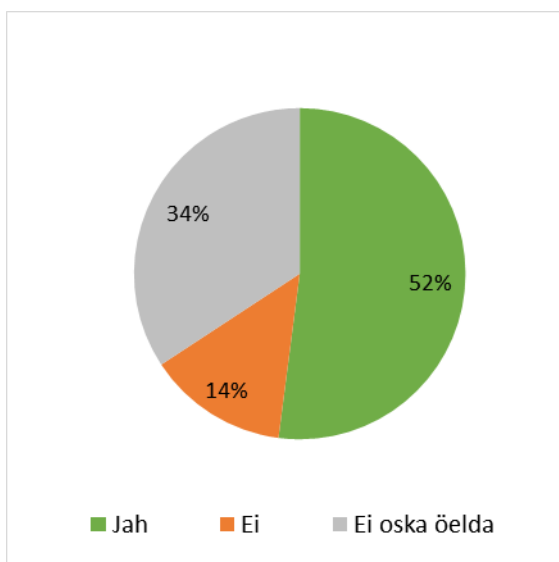
Saaremaa ooperipäevadega koostööd tegevatel vastanutel paluti koostöö põhjust hinnata kolme teguri – „maine kaalutlused“, „majanduslikud põhjused“ ja „lisanduvad kliendid“ alusel (joonis 2.3). Vastustest selgus, et maine kaalutlused olid väga olulised enam kui kahele kolmandikule (70%) ja mõnevõrra olulised neljandikule (25%) ooperipäevadega koostööd tegijatele. Majanduslikud põhjused olid väga olulised enam kui kolmele viiendikule (62%) ja mõnevõrra olulised ligi kolmandikule (29%) koostöö tegijatest. Majanduslikke põhjuseid ei pidanud üldse oluliseks (9%) koostööpartneritest. Lisanduvaid kliente pidas väga oluliseks 45% ja mõnevõrra oluliseks 35% koostöö tegijatest. Üldistatult võib küsitlustulemuste põhjal öelda, et Saaremaa ooperipäevadega koostöö tegemisel omasid peaaegu võrdset kaalu nii maine- kui ka majanduslikud kaalutlused, mõnevõrra vähem tähtsaks peeti lisanduvaid kliente.

Joonis 2.4. Saaremaa ooperipäevade toimumise olulisus järgmisel aastal (% vastanutest)

Küsitlusele vastanud ettevõtted ja organisatsioonid pidasid Saaremaa ooperipäevade toimumist oluliseks ka edaspidi. Väga oluliseks pidas ooperipäevade toimumist järgmisel aastal 85% ja mõnevõrra oluliseks 14% vastanutest (joonis 2.4).

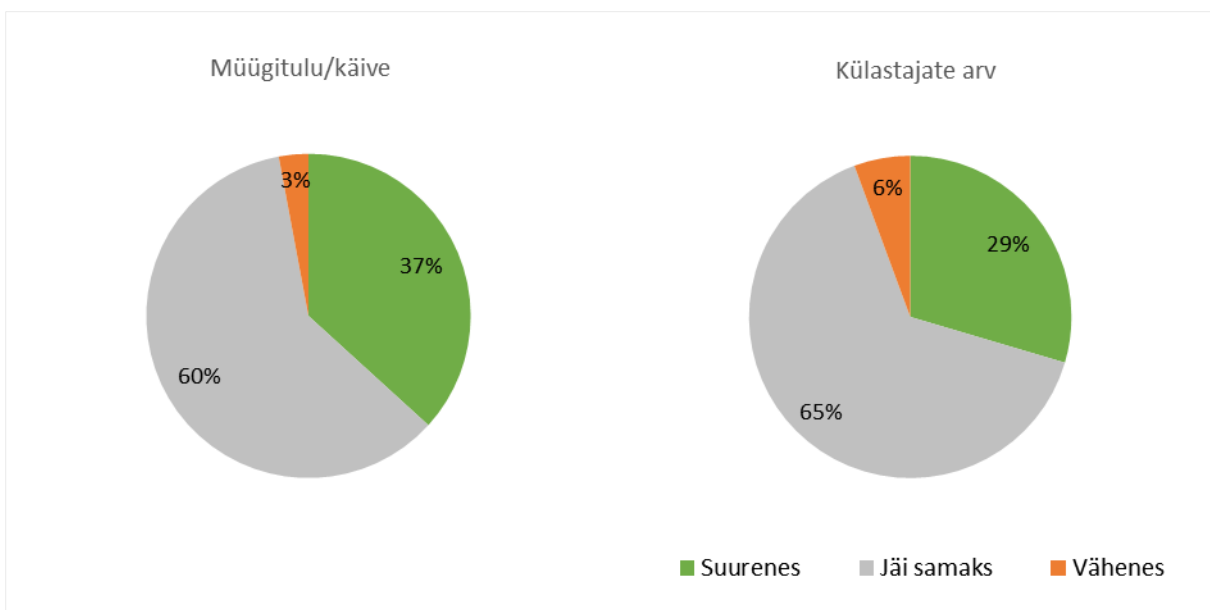
Küsitlusele vastanud ettevõtetest ja organisatsioonidest enam kui pooled (52%) hindasid 2018. aastal ooperipäevadele tehtud reklaami piisavaks. 14% hinnangul ei olnud reklaam piisav ja 34% ei omanud kindlat seisukohta (joonis 2.5).

Joonis 2.5. Ettevõtjate hinnang Saaremaa ooperipäevadele tehtud reklaami piisavuse osas 2018. aastal (% vastanutest)

Ettevõtetele ja organisatsioonidele paluti hinnata müügitulu ja külastajate arvu muutust festivali toimumise ajal võrreldes tavapärase juulikuise nädalaga. Saadud hinnangute põhjal selgus, et müügitulu suurenes rohkem kui kolmandikul (37%) ja külastajate arv ligi kolmandikul (29%) vastanutest (joonis 2.6). Vastanutel paluti ära märkida toimunud muutus ka protsentides. Keskmiselt suurenes ettevõtjate müügitulu 22% ja külastajate arv 20%. Müügitulu suurenemine jäi vahemikku 5%...100% ja külastajate arvu suurenemine jäi vahemikku 2%...70% (tabel 2.2).

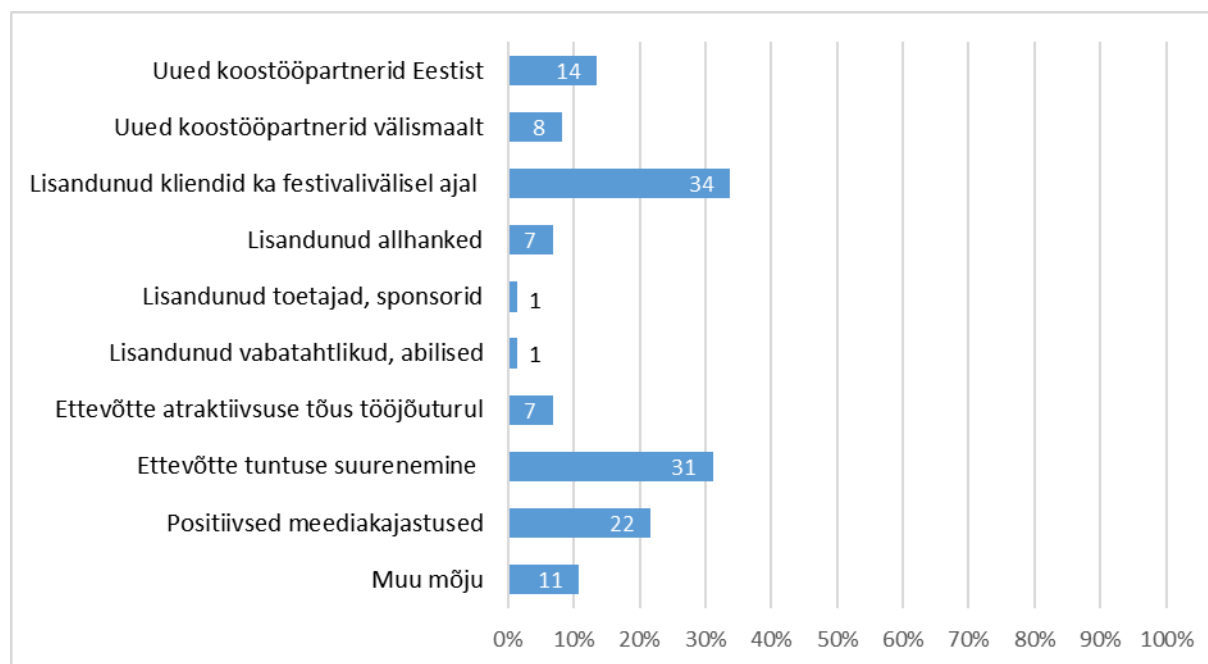
Enamusel vastanutest ooperipäevade toimumise ajal uuritavad majandusnäitajad ei muutunud, nii jäi kolmel viiendikul (60%) müügitulu ja ligi kahel kolmandikul (65%) külastajate arv samaks võrreldes tavapärase juuli nädalaga. Majandusnäitajate languse müügitulus tõi esile 3% ja külastajate arvus 6% (joonis 2.6).

Joonis 2.6. Ettevõtete ja organisatsioonide müügitulu ja külastajate arvu muutus võrreldes tavapärase juulikuise nädalaga (% vastanutest)

Tabel 2.2. Müügitulu ja külastajate arvu keskmine suurenemise ja vähenemise määr ning vahemik

	Suurenemise määr (keskmine ja vahemik)	Vähenemise määr (keskmine ja vahemik)
Müügitulu	22% (5%...100%)	-20% (-20%...-20%)
Külastajate arv	20% (2%...70%)	-23% (20%...-30%)

Joonis 2.7. Ettevõtete ja organisatsioonide hinnangud Saaremaa ooperipäevade kaudsete mõjude kohta (% vastanutest)

Lisaks Saaremaa ooperipäevade otsestele mõjule uuriti ettevõtjatelt ja organisatsioonidelt ka võimalike kaudsete mõjude olemasolu oma ettevõttele või organisatsioonile. Ligi üks kolmandik vastanutest (31%) märkisid kaudse mõjuna ettevõtte tuntuse suurenemise ja neist veidi enam (34%) töid esile lisandunud kliendid ka festivalivälisel ajal (joonis 2.7). Enam kui viiendik (22%) mainisid positiivset meediakajastust, 14% märkisid ära uute koostööpartnerite lisandumise Eestis ja 8% välismaal. Vähemal määral mainiti ära ettevõtte atraktiivsuse kasvu töajoturul (7%), lisandunud allhankeid (7%), lisandunud vabatahtlikke ja abilisi (1%) ning lisandunud toetajaid ja sponsoreid (1%).

Veidi enam kui kümnendik (11%) vastanutest märkis ära ka mõne muu kaudse mõju, mida oli võimalik lisada vabavastusena. Välja toodi, et külastajateks olid lastega pered ja et Kuressaare majutusasutuste broneeringu täitumisel jõudsid muud külastajad (mitte ainult ooperipäevade omad) ka Kuressaarest kaugemal asuvatesse majutuspaikadesse. Osutati ka üldisemalt, et ooperipäevad toovad saarele rohkem tarbijaid. Üks vastaja märkis, et kuigi ooperipäevad ei avalda nende ettevõttele otsest mõju, annab see võimaluse kutsuda kokku oma kliendid, kuna üritus on nii populaarne, et piisab kutsesest, kui klient on kohe kohal, ning see aitab soojendada olemasolevaid suhteid ja luua uusi. Kuressaares tegutseva hügieenitooteid, puhastusvahendeid, joogivett jms pakkuva ettevõtte käive ooperipäevade ajal ettevõtte kinnitusel kasvas, kuid samas kohaliku kunstigalerii külastatavust ooperipäevad galerii väitel oluliselt ei mõjutanud. Sama vastaja arvates võiksid ooperipäevad reklaamida oma buklettides

ka linna kunstinäitusi, kuna kõik galeriid pingutavad selle nimel, et sellel nädalal oleksid üleval huvipakkuvad ja tasemel näitused.

Ettevõtjail võimaldati vabas vormis teha ka oma ettepanekuid ja anda soovitusi Saaremaa ooperipäevade korraldajatele. Siin avaldati arvamust, et korraldaja võiks rohkem kaasata maaturismiettevõtteid, mis ei asu Kuressaares ja teha selleks koostööd kohalike reisibüroode ja reisivahendajatega. Ühe arvamusalaldaja sõnul olid tema ettevõttes peatunud varasematel aastatel nii orkester kui ka koorid, kuid sel aastal jäid maaturismiettevõtted Kuressaarest kaugemal kaasamata. Kohaliku reisibüroo hinnangul võiksid ooperipäevade tegijad korraldada teenuste sisseostmisel konkursi vähemalt paari aasta tagant, kuna senini on vastaja väitel olnud festivalil ainult üks koostööpartner. Konkurs võimaldaks ooperipäevade korraldajatel saada teenuste osas ka paremat hinda.

Osutati ka, et ooperipäevad on oma hilisõhtuse kesköösalongiga „Opera Royal“ võtnud endale potentsiaalsed restorani kliendid, samas kui varasematel aastatel tulid inimesed ka pärast ooperit restorani-desse sööma-jooma.

Samuti leiti, et Saaremaale oleks kasulik, kui ooperipäevad toimuksid juunis või augusti teises pooles, kuna juulis on Saaremaal külastajaid juba niigi palju. Lisaks pakuti festivali toimumisajana välja septembrit, kuna siis on vähem palavust, mis oli üks ooperipäevade peamisi ebamugavusi, eriti suures ooperitelgis. Sama vastaja arvates on septembris rohkem ka vabu hotellikohti ja vähem konkureerivaid üritusi, samuti ärgitaks see kohalikke ettevõtteid ooperipäevi rohkem toetama, kuna see pikendaks Saaremaa turismihooaega.

Saaremaal giidina tegutseva vastaja arvates võiks festival propageerida ka ooperipäevade igati atraktiivset loomislugu, mis räägib sellest, kuidas need algasid kohaliku muusikaõpetaja Ludmilla Tooni peas sündinud ideest ja tema entusiasmist. Saaremaa kirikute esindajad avaldasid arvamust, et kuna sel aastal ei olnud festivali kavas kammerkontserte, siis puudus ka koostöö Saaremaa kirikutega, mis vähendas koguduste aktiivi huvi ooperipäevade vastu.

Üks vastaja leidis, et temaatilise ürituspaigana võiks olla kaasatud Triigi Filharmoonia. Teine, kõiki kümnet ooperifestivali külastanud ettevõtja, avaldas aga arvamust, et hetkel on üritus paisunud piisavalt suureks ja seetõttu võiks jääda olemasolevasse kohta ja piiridesse. Kõige vähem on talle meeldinud galakontserdid, millele võiks ta hinnangul lisada veidi glamuuri ja sära. Seda leidis ka kolmas vastaja, kelle arvates tuleks „Royal Opera“ õhtust üritust värskendada, kuna see on end sellisel kujul ammendanud.

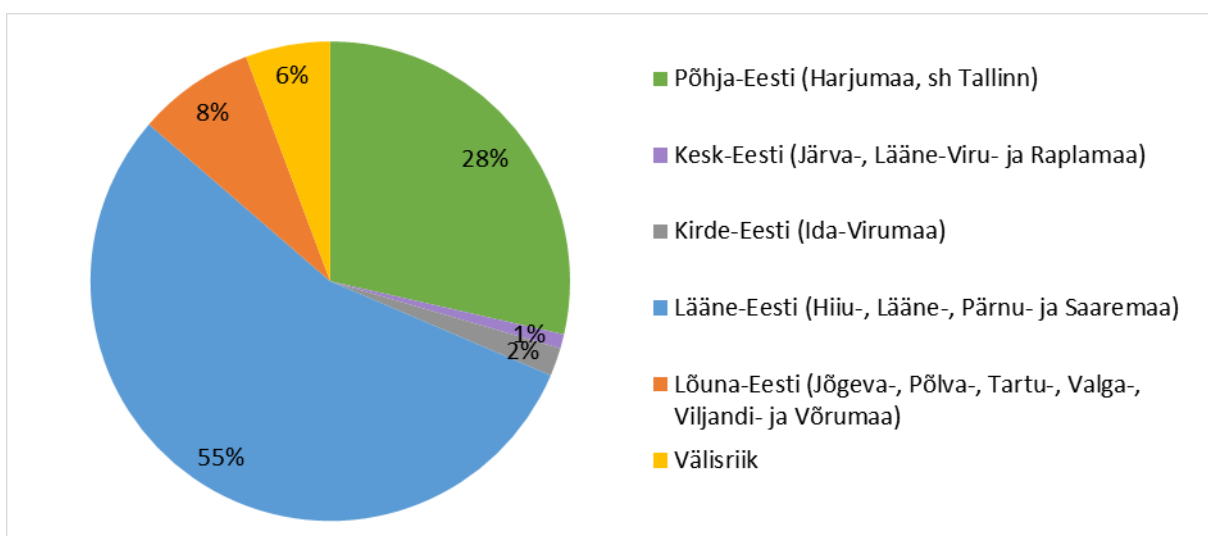
Teiselt poolt leiti, et kuna kvaliteetse muusikaga „Opera Royal“ on ainuke tantsuhõnguline üritus Saaremaal, siis võiks seda suunda rohkem edendada, kaasates soliste, kellel on repertuaaris head tantsumuusikat ja kes oskavad suure orkestriga seda ka esitada. Praegu veab seda vankrit vastaja väitel vaid üks esineja Peterburist [Fjodor Vassiljev], ilma kellela ei suudaks ta seda üritust küll tantsupeoks nimetada. Teised solistid olid vastaja arvates küll head, kuid tantsurepertuaarist üsna kaugel. Ka oli muusika vastaja hinnangul nii vali, et isegi oma lauas ei olnud võimalik kaaslastega vestelda.

Paljud vastajad kasutasid kommentaari võimalust, et tegijaid kiita, neile jõudu soovida ja innustada neid ooperipäevi samas vaimus jätkama.

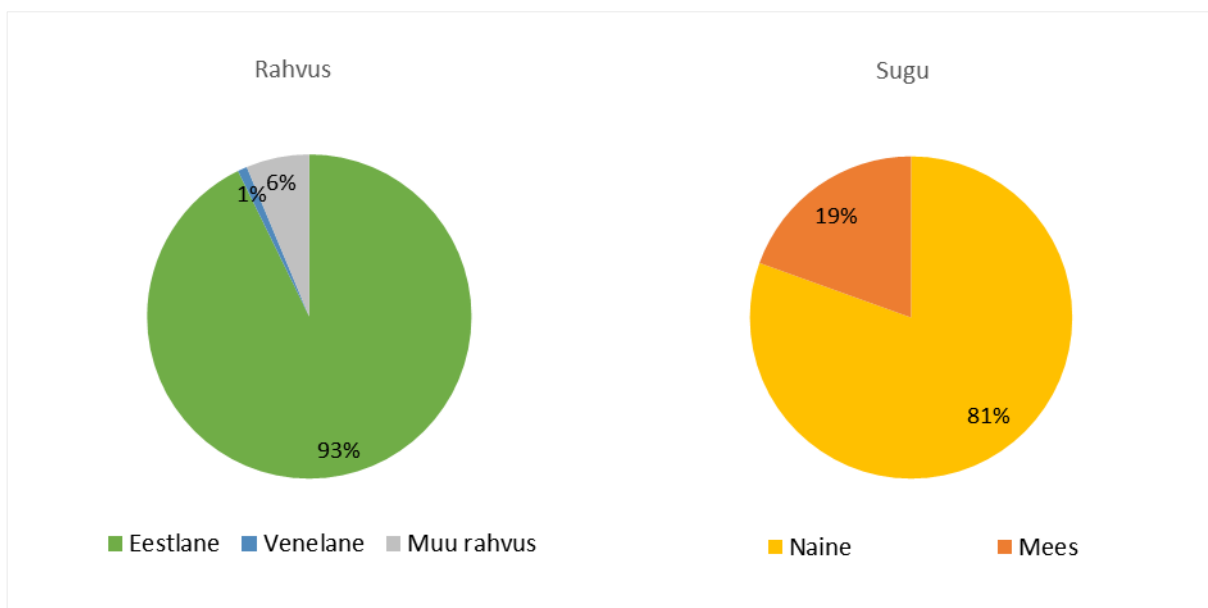
3. Küllastajate hinnangud Saaremaa ooperipäevade ja tehtud kulutuste kohta

Majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi Saaremaa ooperipäevadel osalenud küllastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete küsitlus. Küsitlusankeet oli lisaks eesti keelele tõlgitud ka inglise keelde, vastata sai internetis ning üritusel kohapeal täites paberankeedi. Vastamiseks antud perioodi jooksul laekus 326 kvaliteetselt täidetud küsitluslehte.

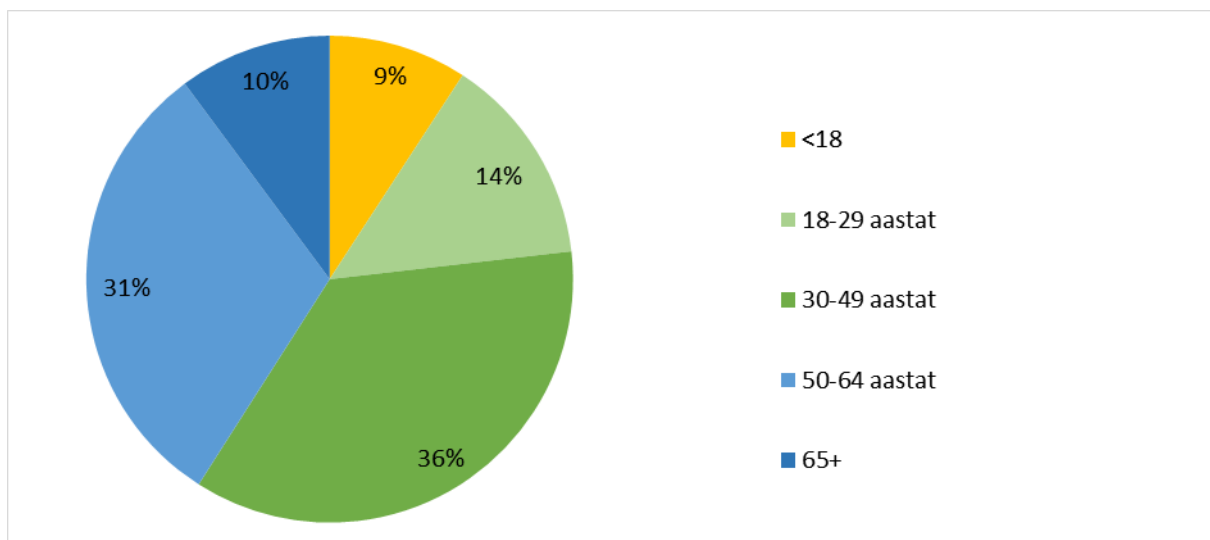
Küsitlusele vastanutest 94% oli Eestist ja 6% välisriikidest (joonis 3.1). Üle poole vastanuist (55%) olid pärit Lääne-Eestist (Hiiumaa, Lääne-, Pärnu- ja Saaremaa), alla kolmandiku (28%) Harjumaa ja Tallinnast, 8% Lõuna-Eestist (Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaa), 3% Kesk- ja Kirde-Eestist ning 6% välisriikidest. Välisriikide vastanuid oli kokku 4-st erinevast riigist, valdavalt Soomest, kuid esindatud olid ka Saksamaa, Ameerika Ühendriigid ja Hiina.

Joonis 3.1. Küsitlusele vastanute elukoht (% vastanutest)

Joonis 3.2. Küsitlusele vastanute rahvus ja sugu (% vastanutest)

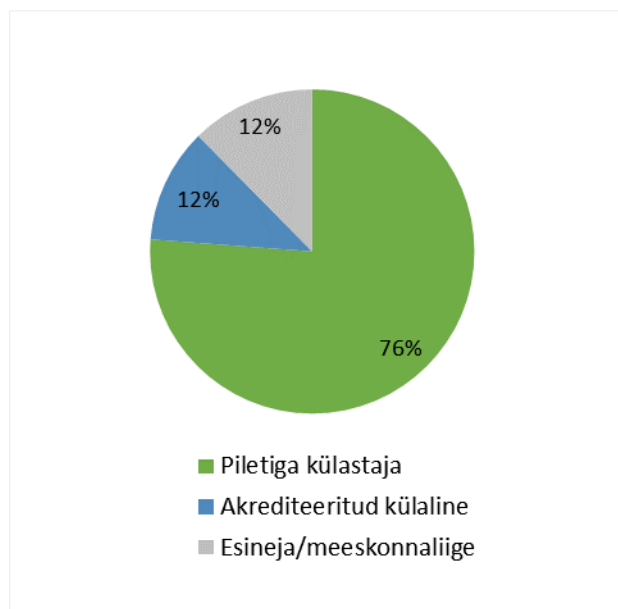

Joonis 3.3. Küsitlusele vastanute vanus (% vastanutest)

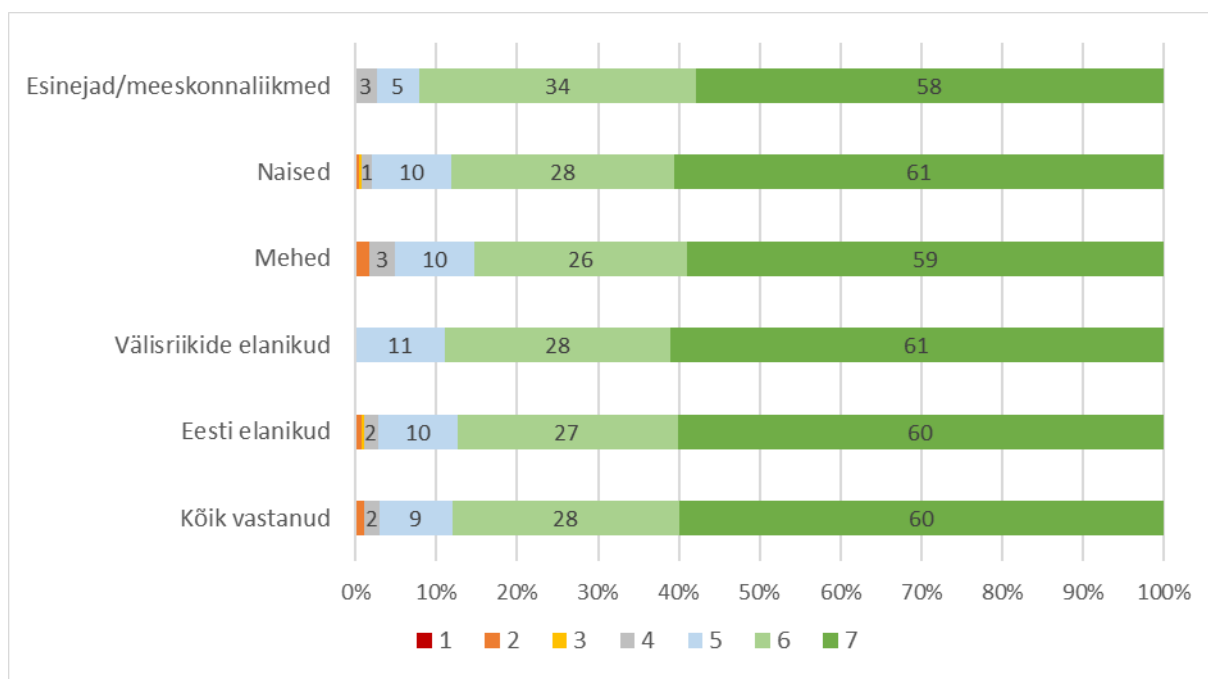
Rahvuse alusel liigitades oli küsitlusele vastanutest eestlasi 93%, venelasi 1% ja muust rahvustest 6% (joonis 3.2). Muust rahvusest vastanuid oli 4 erinevast rahvusest, kõige rohkem oli soomlasi. Neli viiendikku vastanuist (81%) olid naised, meeste osakaal oli vastavalt 19%.

Küsitlusele vastanutest üle kolmandiku (36%) olid 30–49 aastased, veidi vähem kui kolmandik (31%) 50–64 aastased, 14% 18-29 aastased, 10% 65. aastased ja vanemad, 14% 18–29 aastased ning 9% alla 18 aastased (joonis 3.3).

Vastanutest kolm neljandikku 76% olid piletiga külastajad, 12% akrediteeritud külalised ja 12% esinejad või meeskonnaliikmed (joonis 3.4).

Joonis 3.4. Piletiga külastajate, akrediteeritud külaliste ja esinejate/meeskonnaliikmete osakaal (% vastanutest)

Joonis 3.5. Külastajate rahulolu 2018. aasta Saaremaa ooperipäevadega (% vastanutest, 7 astmeline skaala, 1– ei jäänud rahule, 7– jäi väga rahule)

Küsitlusele vastanutel paluti hinnata seitsmeastmelisel skaalal (hinne 1 näitas, et ei jäänud rahule ja hinne 7, et jääd väga rahule), kuivõrd nad jäid 2018. aasta Saaremaa ooperipäevadega rahule (joonis 3.5). Keskmiselt hindasid vastajad Saaremaa ooperipäevi kõrge 6,4 pallise hindegga, seejuures maksimaalse hinde 7 andis kolm viiendikku (60%) vastanuist. Positiivsete vastuste (hinded 5–7) osakaal oli kõrge 97%, neutraalseks (hinne 4) jäi 2% ja negatiivsele poolele (hinded 1–3) kaldus 1%. Küsitletute rahulolu Saaremaa ooperipäevadega oli üldjoontes küllaltki sarnane erinevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

Vastanutel paluti märkida, mitu päeva nad viibisid ja mitu ööd ööbisid Saaremaal seoses ooperipäevadega. Tulemustest selgus, et keskmiselt viibisid vastanud Saaremaal seoses ooperipäevadega 3,6 päeva ja ööbisid 2,7 ööd. Välisriikidest pärit külastajad viibisid keskmiselt 5,3 päeva ja ööbisid 4,5 ööd. Põhja-, Kesk- ja Lõuna-Eestis elavad külastajad viibisid 4,0 päeva ja ööbisid 3,1 ööd. Esinejad/meeskonnaliikmed viibisid keskmiselt 6 päeva ja ööbisid 5,2 ööd, seejuures maksimaalne Saaremaal viibimise aeg oli neil kaks nädalat.

Vastanutel paluti märkida ka mitmendat korda nad Saaremaa ooperipäevi külastasid ja mitut kontserti või etendust nad 2018. aastal jälgisid. Küsitlustulemuste põhjal selgus, et keskmiselt oli külastaja osalenud Saaremaa ooperipäevadel 4,9. korda ja esineja/meeskonnaliige 2,9. korda. Keskmiselt jälgis külastaja 2,5 etendust või kontserti.

Vastanud külastajatest 10% olid osalenud Saaremaa ooperipäevadel festivali algusest peale ja 19% külastas seda esmakordselt. Esinejatest/meeskonnaliikmetest oli kõigil festivalidel osalenud 3%, esmakordselt tegi seda 37% (tabel 3.1). Vastanutest kaks kolmandiku (66%) piirdus kas ühe või kahe etenduse/kontserdiga, 16% vaatas kolme ja 7% nelja etendust või kontserti (tabel 3.2).

Tabel 3.1. Mitmendat korda respondent külastas Saaremaa ooperipäevi (% vastanutest)

Mitmendat korda külastas/osales	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Külastajate osakaal (%)	19	11	13	10	12	7	5	4	4	5	10
Esinejate/meeskonnaliikmete osakaal (%)	37	15	15	15	5	5	5	0	0	0	3

Tabel 3.2. Etenduste arv mida külastaja jälgis (% vastanutest)

Etenduste arv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute osakaal (%)	36	30	16	7	3	3	3	1	0	1

Tabel 3.3. Külastajate kulutused seoses Saaremaa ooperipäevadega (eurodes)

Kulutused kululiigi kohta keskmiselt	Eesti elanike kulutused		Välisriikide elanike kulutused		Esinejate/meeskonnaliikmete kulutused	
	Kokku	Päeva kohta	Kokku	Päeva kohta	Kokku	Päeva kohta
Kontserdipiletite kulu	80,8	25,5	90,3	14,7	2,4	0,3
Toitlustus (restoranid, kohvikud, jm)	42,3	15,7	62,9	12,4	17,4	3,4
Toidu ja jookide ost (kauplusest, kioskist jm)	17,4	6,4	110,5	7,6	18,3	4,4
Muude kaupade ost	13,4	4,1	40,8	3,8	8,3	2,8
Transport (autorent, sõiduki kulud, mootorikütus, parkimine jm)	18,7	8,5	107,7	16,0	10,9	1,9
Majutus (hotellid, motellid, kodumajutus jm)	48,3	21,2	132,6	32,6	5,5	2,3
Meelelahutus (peod, kultuuriüritused, muude ürituste piletikulu jm)	9,8	3,3	13,6	1,1	9,4	1,1
Muud kulud	5,1	1,9	15,5	1,6	14,1	4,1
Kokku	235,7	86,6	573,9	89,8	86,3	20,5
Käibemaks	35,5	13,1	86,5	13,5	13,0	3,1
Netosumma	200,2	73,6	487,4	76,2	73,3	17,4

Küsitlusega uuriti külastajatelt, kui palju raha nad seoses Saaremaa ooperipäevadega ligikaudselt kulutasid. Kulude suurust paluti hinnata kaheksa alaliigi lõikes. Keskmiselt kulutas Saaremaa ooperipäevadel osalenud Eestist pärit külastaja festivaliga seotult 235,2€ ja välisriikidest tulnud külastaja 573,9€ (tabel 3.3). Suuremateks kuluartikliteks olid eesti külastajatel kontserdipiletid (keskmiselt 80,8€), majutus (48,3€) ning toitlustus restoranides, kohvikutes jm (42,3€). Kaalutud keskmine käibemaksuäär kuludelt oli 17,75% (majutus 9%, ülejäänud 20% määraga), seega käibemaks oli eesti külastajate kulutustelt arvestuslikult 35,5€ ja netokulutused 200,2€. Välisriikide külastajatel oli suuremaks kuluartikliks majutus (132,6€), toitude ja jookide ost kauplustest, kioskitest jm (110,5€), transport (107,7€) ning kontserdipileti kulu (90,3€). Kaalutud keskmine käibemaksuäär välisriikide elanike kuludelt oli 17,46%, arvestuslikult käibemaks kuludelt 86,5€ ja netokulutused 487,4€.

Päeva kohta kulutas eesti külastaja seoses Saaremaa ooperipäevadega 86,6€ ja väliskülastaja 89,8€. Saaremaa ooperipäevadel tegid kulutusi ka esinejad ja nende meeskonnaliikmed päeva kohta keskmiselt 20,5€ ja keskmiselt kokku 86,3€.

Külalistele anti ka võimalus esitada oma ettepankeid ja soovitusi ooperipäevade korraldajaile. Tagasiside võimalust kasutati aktiivselt ning peamiste probleemidena ja omapoolsete ettepanekutena jäid kõlama järgmised tähelepanekud:

- toitlustuskohad olid ülekoormatud,
- raske oli leida WC-sid, kätepesuvõimalus võiks olla ka mujal kui vaid WC-s,
- ooperitelgis valitses liigne palavus, mida võiks leevendada konditsioneer,
- ooperitelgi toolid võiksid olla mugavamad ja õues võiks olla toole rohkem,
- ridade astmed peaksid olema kõrgemad, et oleks parem nähtavus ja kohanumbrid paiknema seljatoe ees, mitte taga, kus neid oli raske näha,
- subtiitrid vahetusid liiga kiiresti,
- etenduste taustalt kostis segavat lärmi, sh toitlustöötajate poolt,
- piletihinnad olid liiga kõrged, pileteid ei saanud vahetada,
- rohkem võiks olla Eesti ooperit,
- festivali kestus oli liiga pikk (nädal oleks piisav),
- vaheajad võiksid olla lühemad,
- „Opera Royal“ vaheldusrikkam,
- etendused võiks alata kell 19 (praegu kell 20),
- kontserte võiks olla ka mujal Saaremaa erinevates paikades,
- pakkuda võiks giidituure lähiümbrusesse jms.

Paljud vastajad leidsid, et kõik oli suurepärane ja hästi organiseeritud ning soovitasid korraldajatel jätkata üritust samas vaimus.

5. Saaremaa ooperipäevade majanduslik mõju

2018. aastal oli Saaremaa ooperipäevadel 15,1 tuhat külastust (tabel 4.1). Külastuste jagunemise statistika päritoluriigi põhised (Eesti või välisriik) 2018. aasta ürituse osas korraldajal puudus, kuid vastavad andmed olid olemas kahe eelneva aasta kohta. Tuginedes varasemate aastate külastusstatistikale (Eesti/välis osakaalud) oli Eesti elanike külastusi 2018. aastal hinnanguliselt 10,7 tuhat ja välisriikidest 4,4 tuhat. Ooperipäevadega oli 2018. aastal seotud enam kui pool tuhat esinejat või meeskonnaliiget, neist enamus välisriikidest (tabel 4.2).

Tabel 4.1. Saaremaa ooperipäevade külastuste arv

	2016	2017	2018
Külastused kokku	10 536	14 565	15 103
Eesti elanike külastused	7 894	9 778	10 723*
Väliskülastused	2 642	4 787	4 380*
Eesti elanike külastuste osakaal %	75	67	71**
Väliskülastuste osakaal %	25	33	29**

* EKI arvutused

** Näitaja tuletatud 2016–2017 keskmisena

Tabel 4.2. Saaremaa ooperipäevade esinejate ja meeskonnaliikmete arv

	2016	2017	2018
Esinejad ja meeskonnaliikmed kokku	440	522	560
Eesti esinejad	175	249	54
Välisriikide esinejad	215	221	448
Meeskond (Eesti Kontsert + hankijad)	50	52	58

Saaremaa ooperipäevade majandusliku mõju arvutamiseks leiti festivali külastajate ja esinejate/ meeskonnaliikmete ürituse käigus tehtud kulude summa ja ettevõtlussektorile lisandunud käive. Ooperipäevade külastajate tehtud kogukulude leidmiseks korrutati üritust külastanud inimeste arv külastuse keskmise kuluga, mis on toodud tabelis 3.3 Eesti ja välisriikide elanike lõikes. Esinejate/meeskonnaliikmete tehtud kulutused leiti korrutades nende arvu keskmiselt ürituse käigus tehtud kuludega.

Tabelis 4.1 esitatud külastuste arvust 15,1 tuhat elimineeriti majandusliku mõju arvutamiseks ühe ja sama inimese korduvkülastused. Küsitluse andmete põhjal oli teada, et keskmiselt jälgis külastaja 2,5 etendust. Jagades külastuste arvu 15,1 tuhat läbi 2,5-ga oli võimalik leida, et üritust külastas 2018. aastal hinnanguliselt 6041 inimest, neist 4289 Eestist ja 1752 välismaalt.

Saaremaa ooperipäevade külastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete kulutused olid hinnanguliselt 2,06 miljonit eurot, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 310 tuhat eurot ja ettevõtlussektorile

lisandus käivet 1,75 miljonit eurot (tabel 4.3). Kulutustest suurema osa andsid külastajate kulutused (2,02 miljonit eurot), esinejate ja meeskonnaliikmete kulutused olid 48,3 tuhat eurot. Esinejate ja meeskonnaliikmete kulutuste puhul tuleb arvesse võtta, et need olid täiendavad kulutused lisaks ürituse korraldaja poolt tehtud eelarves kajastuvatele kuludele (esinejate tasud 261 tuhat eurot, transport 126 tuhat eurot, majutus toitlustus 168 tuhat eurot, kokku 555 tuhateurot).

Eestist ja välisriikidest pärit külastajate kulutused olid samas suurusjärgus (mõlemad ligikaudu 1,01 miljonit eurot). Välisriikidest pärit külastajate kulutustest lisandus ettevõtlussektorile käivet 856 tuhat eurot ja sellelt tasuti käibemaksu 149 tuhat eurot.

Tabel 4.3. Saaremaa ooperipäevade külastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete kogukulutused ja ettevõtlussektorile lisandunud käive 2018. aastal (eurodes).

	Eestis elavad külastajad	Välis-külastajad	Külastajad kokku	Esinejad/meeskonnaliikmed	Kokku
Inimeste arv	4289	1752	6041	560	6601
Kulutused inimese kohta (€)	235,7	573,9		86,3	
Kulutused kokku ooperipäevadel (€)	1 011 133	1 005 379	2 016 513	48 350	2 064 862
Kaalutud keskmine käibemaksumäär (%)	17,75	17,46		19,30	
Käibemaksu summa (€)	152 400	149 432	301 832	7 822	309 654
Lisandunud käive ettevõtlussektorile (€)	858 733	855 948	1 714 681	40 527	1 755 208

Lisaks käibemaksule laekus külastajate tehtud kuludelt läbi teenust osutunud firmade ka tööjõu ja kasumimakse, mille summat on keeruline määrata ja antud töö raames seda ei tehtud. Maksutulu laekus ka ooperipäevade korraldajalt ja ooperipäevadele teenuseid osutanud firmadelt tööjõu ja kasumimaksude näol.

Ooperipäevade mõju hindamisel tuleb arvestada, et nende kogumõju on suurem kui otsene majanduslik mõju, avaldades näiteks Eesti rahvusvahelises tuntuses, Eesti maine kujundamises, külastajatele rahvusvaheliste kultuurielamuste pakkumises, Saaremaale kõrgkultuuri toetava regiooni kuvandi loomises, Saaremaad kui turismi piirkonda tutvustavas tegevuses jms.

Kokkuvõte

Festivalide toimumine toob lisaks kohaliku muusika- ja kultuurielu rikastamisele, ärikontaktide arendamisele ja meelelahutuse pakkumisele kaasa otseselt kasu piirkonna majandusele ja soodustab turismi. Käesoleva analüüsi eesmärgiks oli Saaremaa ooperipäevade majandusliku mõju hindamine. Lähtuti küllastajate ja osalejate arvust ja võimalikest festivaliga seotud kulutustest, mille kaudu hinnati kaudselt festivali mõju suurust. Lisaks uuriti Saaremaa ooperipäevade mõju ja olulisust ürituse koostööpartneritele ja teenusepakkujatele ning piirkonna majutus- ja toitlustusettevõtetele.

Saaremaa ooperipäevad pakkusid 2018. aastal muusikahuvilistele elamusi üheteistkümnendat korda. Festivali korraldamist (Kuressaare ooperipäevade nime all) alustas 1999. aastal Saaremaa Muusikahariduse SA. Alates 2008. aastast korraldab festivali Eesti Kontsert. Saaremaa ooperipäevi on aastate jooksul võõrustanud mitmeid tuntud ja tunnustatud teatreid, kelle hulgas on Moskva Helikon Opera, Peterburi Maria Teater, Läti rahvusoper ja -ballett, Leedu Ooperi- ja Balletiteater jt. Saaremaa ooperipäevi korraldavad igapäevaselt 9 inimest. Festivali kunstiline juht on Arne Mikk ja produtsent Kertu Orro.

Saaremaa ooperipäevade eelarvetulud olid 2018. aastal 756 tuhat eurot ja kulud 1028 tuhat eurot. Negatiivne tulem -272 tuhat eurot kaetakse Eesti Kontserdi kontserttegevuse eelarvest. Kaks kolmandikku (66%) ooperipäevade eelarvetuludest pärinesid piletimüügist, mis tõi eelarvesse 465 tuhat eurot. Kolmandiku Saaremaa ooperipäevade eelarvest andsid toetused ja sponsorlus (vastavalt 20% ja 12%). Toetused moodustasid eelarvest 154 tuhat eurot ja sponsorlus 94 tuhat eurot. Peamisteks toetajateks ja sponsoriteks olid 2018. aastal Kultuuriministeerium, Saaremaa Vallavalitsus, Alexela, K-projekt, Saaremaa Selver, Jazz pesulad, Balbiino, Prike ja Silberauto.

Enam kui kaks kolmandikku kuludest (37%) ehk 377 tuhat eurot, moodustasid tehnilised kulud ja saalide rent. Teine suurem kuluartikkel, 261 tuhat eurot, oli esinejate tasu, mis moodustas kuludest vastavalt 26%. Esinejate majutuse ja toitlustuse osa eelarves oli 16% (168 tuhat eurot), esinejate transport 12% (126 tuhat eurot), töötajate töötasud ja muud kulud 6% (64 tuhat eurot) ning reklaam ja muud kontserttegevuse kulud 3% (32 tuhat eurot).

Saaremaa ooperipäevade majandusliku mõju uuringu raames viidi läbi nii festivali koostööpartnerite kui ka küllastajate küsitlus. Veebipõhine ankeet saadeti 350 ettevõttele ja organisatsioonile, kellest vastas 74 ettevõtet, küllastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete küsitlusel laekus 326 täidetud küsitluslehte.

Küsimustikule vastanud ettevõttest oli teinud ooperipäevadega koostööd ligi üks kolmandik (32%). Keskmiselt tegid festivaliga seotud ettevõtted ja organisatsioonid Saaremaa ooperipäevade korraldajaga koostööd üsna pika aja vältel - ligi seitsmel aastal. Peamiseks põhjuseks Saaremaa ooperipäevadega koostöö tegemisel nimetati maine kaalutlusi, mida pidas väga oluliseks enam kui kaks kolmandikku (70%) ja mõnevõrra oluliseks neljandik (25%) ooperipäevadega koostööd teinud ettevõttest. Majanduslikud põhjused olid väga olulised enam kui kolmele viiendikule (62%) ja mõnevõrra olulised ligi kolmandikule (29%) koostöö tegijatest. Lisanduvaid kliente pidas väga oluliseks 45% ja mõnevõrra oluliseks 35% koostöö tegijatest.

Küsitlusele vastanutest 83% hindasid ooperipäevade toimumist ettevõtlussektorile väga oluliseks ja 14% mõnevõrra oluliseks. Vastanutel paluti hinnata ka ooperipäevade olulisust nende ettevõtte/organisatsiooni seisukohast, millest selgus, et 45% vastanutest pidas ooperipäevade toimumist nende ettevõtte/organisatsioonile väga oluliseks ja 35% mõnevõrra oluliseks.

Ettevõtetel ja organisatsioonidel paluti hinnata ka müügitulu ja küllastajate arvu muutust festivali toimumise ajal võrreldes tavapärase juulikuise nädalaga. Saadud hinnangute põhjal selgus, et müügitulu suurenes enam kui kolmandikul (37%) ja küllastajate arv ligi kolmandikul (29%) vastanutest, kellel paluti ära märkida toimunud muutus ka protsentides. Keskmiselt suurenes ettevõtjate müügitulu 22% ja küllastajate arv 20%. Enamikul vastanutest Saaremaa ooperipäevade ajal uuritavad majandusnäitajad ei muutunud, nii jäi kolmel viiendikul (60%) müügitulu ja ligi kahel kolmandikul (65%) küllastajate arv samaks võrreldes tavapärase juuli nädalaga. Majandusnäitajate languse müügitulus tõi esile 3% ja küllastajate arvus 6% vastanuist.

Otseste majandusmõjude kõrval uuriti ettevõtjatelt ja organisatsioonidelt ka võimalike kaudsete mõjude olemasolu oma ettevõttele või organisatsioonile. Ligi üks kolmandik vastanutest (31%) märkisid kaudse mõjuna ettevõtte tuntuse suurenemise ja neist veidi enam (34%) töid esile lisandunud kliendid ka festivalivälisel ajal. Enam kui viiendik (22%) mainisid positiivset meediakajastust ning sama paljud (22%) märkisid ära uute koostööpartnerite lisandumise (neist 14% Eestis ja 8% välismaal).

Küsitlusele vastanud ettevõtted ja organisatsioonid peavad Saaremaa ooperipäevade toimumist oluliseks ka edaspidi. Väga oluliseks peab ooperipäevade toimumist järgmisel aastal 85% ja mõnevõrra oluliseks 14%. Enam kui pooled vastanutest hindasid 2018. aastal ooperipäevadele tehtud reklaami piisavaks.

Ettevõtjail võimaldati vabas vormis teha ka oma ettepanekuid ja anda soovitusi Saaremaa ooperipäevade korraldajatele. Avaldati arvamust, et korraldaja võiks rohkem kaasata maaturismi ettevõtteid, mis ei asu Kuressaares ja teha selleks koostööd kohalike reisibüroode ja reisivahendajatega. Osutati, et ooperipäevad on oma hilisõhtuse kesköösalongiga „Opera Royal“ võtnud endale potentsiaalsed restorani kliendid. Samuti leiti, et Saaremaale oleks kasulik, kui ooperipäevad toimuksid juunis või augusti teises pooles, kuna juulis on küllastajaid niigi palju. Lisaks pakuti festivali toimumisajana välja septembrit, kuna siis on vähem palavust, mis oli üks ooperipäevade peamisi ebamugavusi, eriti suures ooperitelgis. Septembris on ka rohkem vabu hotellikohti ja vähem konkureerivaid üritusi, mis pikendaks Saaremaa turismihooaega.

Küllastajate küsitluse 326 vastanust 94% oli Eestist ja 6% välisriikidest. Üle poole vastanuist (55%) olid pärit Lääne-Eestist (Hiiu-, Lääne-, Pärnu- ja Saaremaa), alla kolmandiku (28%) Harjumaalt ja Tallinnast, 8% Lõuna-Eestis (Jõgeva-, Põlva-, Tartu-, Valga-, Viljandi- ja Võrumaa), 3% Kesk- ja Kirde-Eestist ning 6% välisriikidest. Välisriikide vastanuid oli kokku 4 erinevast riigist, valdavalt Soomest, kuid esindatud oli ka Saksamaa, Ameerika Ühendriigid ja Hiina.

Rahvuse alusel liigitades oli küsitlusele vastanutest eestlasi 93%, venelasi 1% ja muust rahvustest 6% Neli viiendikku vastanuist (81%) olid naised, meeste osakaal oli vastavalt 19%. Vanuseliselt olid enam kui üks kolmandik (36%) 30–49 aastased, veidi vähem kui kolmandik (31%) 50–64 aastased, 14% 18–29 aastased, 10% 65. aastased ja vanemad, 14% 18–29 aastased ning 9% alla 18 aastased. Vastanutest

kolm neljandikku 76% olid piletiga külalised, 12% akrediteeritud külalised ja 12% esinejad või meeskonnaliikmed.

Keskmiselt viibisid vastanud Saaremaal seoses ooperipäevadega 3,6 päeva ja ööbisid 2,7 ööd. Välisriikidest pärit külastajad viibisid keskmiselt 5,3 päeva ja ööbisid 4,5 ööd. Põhja-, Kesk- ja Lõuna-Eestis elavad külastajad viibisid 4,0 päeva ja ööbisid ja 3,1 ööd. Esinejad/meeskonnaliikmed viibisid keskmiselt 6 päeva ja ööbisid 5,2 ööd, seejuures maksimaalne Saaremaal viibimise aeg oli neil kaks nädalat. Keskmiselt oli külastaja osalenud Saaremaa ooperipäevadel 4,9. korda ja esineja/meeskonnaliige 2,9. korda, vaadati keskmiselt 2,5 etendust või kontserti. Vastanutest kaks kolmandiku (66%) piirdus kas ühe või kahe etenduse/kontserdiga, 16% vaatas kolme ja 7% nelja etendust või kontserti.

Küsitlusele vastanutel paluti hinnata seitsmeastmelisel skaalal, kuivõrd nad jäid 2018. aasta Saaremaa ooperipäevadega rahule. Keskmiselt hindasid vastajad Saaremaa ooperipäevi kõrge 6,4 pallise hindegaga, seejuures maksimaalse hinde 7 andis kolm viiendikku (60%) vastanuist. Väga kõrge (97%) oli ka positiivsete vastuste (hinded 5–7) osakaal. Küsitletute rahulolu Saaremaa ooperipäevadega oli üldjoontes küllaltki sarnane erinevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

Külalistele anti ka võimalus esitada oma ettepanekuid ja soovitusi ooperipäevade korraldajatele. Paljud vastajad leidsid, et kõik oli suurepärane ja hästi korraldatud, kuid osutati ka konkreetsetele probleemidele ja tehti omapoolseid ettepanekuid – toitlustuskohad olid ülekoormatud, raske oli leida WC-sid, ooperitelgis valitses liigne palavus, parema nähtavuse tagamiseks võinuksid ridade astmed olla kõrgemad, etenduste taustalt kostis segavat lärmi, sh toitlustöötajate poolt, piletihinnad olid liiga kõrged, pileteid ei saanud vahetada, rohkem võinuks olla Eesti ooperit, festivali kestus oli liiga pikk, vaheajad võinuksid olla lühemad, „Opera Royal“ vaheldusrikkam, etendused võinuksid alata kell 19, kontserte võinuks olla ka mujal Saaremaa erinevates paikades, pakkuda võinuks giidituure lähiümbrusesse jms.

Küsitlusega uuriti külastajatelt, kui palju raha nad seoses Saaremaa ooperipäevadega ligikaudselt kulutasid. Keskmiselt kulutas Saaremaa ooperipäevadel osalenud Eestist pärit külastaja festivaliga seotult 235,2 eurot ja välisriikidest tulnud külastaja 573,9 eurot. Suuremateks kuluartikliteks olid eesti külastajatel kontserdipiletid (keskmiselt 80,8 €), majutus (48,3 €) ning toitlustus restoranides, kohvikutes jm (42,3 €). Kaalutud keskmine käibemaksumäär kuludelt oli 17,75%, seega käibemaks oli Eesti külastajate kulutustelt arvestuslikult 35,5 € ja netokulutused 200,2 €. Välisriikide külastajatel oli suuremaks kuluartikliks majutus (132,6 €), toitute ja jookide ost kauplustest, kioskitest jm (110,5 €), transport (107,7 €) ning kontserdipileti kulu (90,3 €). Kaalutud keskmine käibemaksumäär välisriikide elanike kuludelt oli 17,46%, arvestuslikult käibemaks kuludelt 86,5 € ja netokulutused 487,4 €.

Päeva kohta kulutas eesti külastaja seoses Saaremaa ooperipäevadega 86,6 € ja väliskülastaja 89,8 €. Saaremaa ooperipäevadel tegid kulutusi ka esinejad ja nende meeskonnaliikmed päeva kohta keskmiselt 20,5 € ja keskmiselt kokku 86,3 €.

Hinnanguliselt külastas 2018. aasta Saaremaa ooperipäevi 6041 inimest, neist 4289 Eestist ja 1752 välismaalt. Ooperipäevade külastajate ja esinejate/meeskonnaliikmete kulutused olid hinnanguliselt 2,06 miljonit eurot, millelt tasuti arvestuslikult käibemaksu 310 tuhat eurot ja ettevõtlussektorile lisandus käivet 1,75 miljonit eurot. Kulutustest suurema osa andsid külastajate kulutused (2,02 miljonit eurot), esinejate ja meeskonnaliikmete kulutused olid 48,3 tuhat eurot.

Eestist ja välisriikidest pärit külastajate kulutused olid samas suurusjärgus (mõlemad ligikaudu 1,01 miljonit eurot). Välisriikidest pärit külastajate kulutustest lisandus ettevõtlussektorile käivet 856 tuhat eurot ja sellelt tasuti käibemaksu 149 tuhat eurot.

Lisaks käibemaksule laekus külastajate tehtud kuludelt läbi teenust osutanud firmade ka tööjõu ja kasumimakse, mille summat on keeruline määrata ja antud töö raames seda ei tehtud. Maksutulu laekus ka ooperipäevade korraldajalt ja ooperipäevadele teenuseid osutanud firmadelt tööjõu ja kasumimaksude näol.

Võib hinnata, et Saaremaa ooperipäevade mõju avaldub kokkuvõttes ka Eesti rahvusvahelises tuntuses, Eesti maine kujundamises, külastajatele rahvusvaheliste kultuurielamuste pakkumises, Saaremaale kõrgkultuuri toetava regiooni kuvandi loomises, Saaremaad kui turismipiirkonda tutvustavas tegevuses ja muudes sarnastes tegurites.